

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 33/2021-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu a zo sudcov Ladislava Duditřa a Miroslava Duriřa (sudca spravodajca) predbeřne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou MAJLING & NINČÁK, s. r. o., Palárikova 14, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ján Majling, PhD., vo veci namietaného poruřenia jej základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020 a uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou MAJLING & NINČÁK, s. r. o., Palárikova 14, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ján Majling, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020 a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva:

«1. Žalobkyňa [REDACTED], bytom: [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len ako „žalobkyňa“) žalobou zo dňa 20.09.2019 žiadala Okresný súd Banská Bystrica, aby vydal platobný rozkaz, ktorým sťažovateľku ako žalovanú zaviazal zaplatiť sumu 300.000,- EUR s prisl. na tom skutkovom základe, že sťažovateľke mala poskytnúť finančné prostriedky ako pôžičku na základe ústnej dohody o pôžičke, a to platbou: a) Zo dňa 25.09.2017 vo výške 50.000,- EUR b) Zo dňa 27.09.2017 vo výške 173.680,- EUR c) Zo dňa 28.09.2017 vo výške 20.000,- EUR d) Zo dňa 27.09.2017 vo výške 56.320,- EUR. Podľa žalobkyne, ktorá v samotnom žalobnom návrhu nepreukázala právny titul (ústnu zmluvu o pôžičke) ako ani poskytnutie finančných prostriedkov sťažovateľke,

splatnosť pôžičky nastala na základe Výzvy na zaplatenie finančných prostriedkov zo dňa 26.07.2019, v ktorej mala byť určená lehota na vrátenie prostriedkov na deň 15.08.2019.

2. Okresný súd Banská Bystrica vo veci rozhodol Platobným rozkazom sp. zn. 12Up/1225/2019 zo dňa 14.10.2019 tak, že žalobnému návrhu vyhovel a zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobkyni sumu 300.000,- EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 300.000,- EUR od 16.8.2019 do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 11.481,43 EUR.

3. Voči Platobnému rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Up/1225/2019 zo dňa 14.10.2019 podala sťažovateľka odpor.»

3. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že „žalobkyňou predložené listinné dôkazy v žiadnom prípade nepreukazovali skutočnosti v žalobe tvrdené. Žalobkyňa predložila listinné dôkazy, z ktorých vyplýva nasledovné: Suma vo výške 50 tis. € prišla na môj účet od p. [REDAKOVANÉ] (nie od žalobkyne), žalobkyňa predložila výpis zo septembra 2017, z ktorého nie je zrejmé komu tento účet patrí, tento účet patrí [REDAKOVANÉ] (nie žalobkyni). Sumu 173.680 € preukazuje žalobkyňa prevodným príkazom zo dňa 27.9.2017 na ktorom nič nie je vidieť. Sumu 20.000 € žalobkyňa preukazuje detailom pohybu zo dňa 28.9.2017 z ktorého opätovne nie je vidieť komu patrí účet, tento účet patrí [REDAKOVANÉ] (nie žalobkyni) a k sume vo výške 56.320 € žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz. Zhrnuté, žalobkyňa nepreukázala poskytnutie ani jedného jediného eura a napriek tomuto, súd vydal vo veci platobný rozkaz. Žalobkyňa v žalobe vyslovene klame a účelovo zavádza súd, nakoľko nikdy neposkytla žalovanej sumu vo výške 300.000 € ako pôžičku. Žiadna dohoda o pôžičke nebola nikdy medzi sporovými stranami uzatvorená, ani ústne ani písomne. Uvedené finančné prostriedky boli žalobkyňou vložené do spoločného projektu so žalovanou, ktorého cieľom bol nákup nehnuteľností na prevádzkovanie ranču a chov koní.“.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že „návrhom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zo dňa 28.04.2020 žalobkyňa navrhla Okresnému súdu Trnava zriadiť na nehnuteľnostiach vo vlastníctve sťažovateľky záložné právo na zabezpečenie

zaplatenia pohľadávok žalobkyne uplatnených v tomto súdnom spore nachádzajúcich sa v obci [REDAKOVANÉ].

Okresný súd Trnava Uznesením sp. zn. 38C/58/2019-56 zo 06.05.2020 nariadil zabezpečovacie opatrenie, ktorým zriadil záložné právo v prospech žalobkyne (ako záložného veriteľa) na nehnuteľnostiach sťažovateľky (ako záložného dlžníka). Voči Uzneseniu podala sťažovateľka Odvolanie zo dňa 05.06.2020, dôvodiac, že žalobkyňa nepreukázala v žalobe, vyjadreniach a najmä v samotnom návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia dôvodnosť a trvanie nároku a taktiež nepripojila žiadne listiny, ktoré by osvedčovali jej nárok z titulu údajnej pôžičky. Sťažovateľka opísala povahu vzťahu so žalobkyňou a teda realizáciu spoločného zámeru (združenia, spoločného projektu) a tiež opätovne poukázala na listinné dôkazy, z ktorých vyplýva, že finančné prostriedky poskytli na jej účet tretie osoby, nie žalobkyňa.

Krajský súd v Trnave Uznesením sp. zn. 26Co/79/2020-87 zo 05.10.2020 Uznesenie Okresného súdu Trnava sp. zn. 38C/58/2019-56 zo 06.05.2020 potvrdil. “.

5. Napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu sú podľa sťažovateľky arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže sa v nich okresný súd a krajský súd nevysporiadali dostatočne s argumentáciou týkajúcou sa otázky existencie dôvodov na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

6. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020 a uznesením krajského súdu č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020, napadnuté rozhodnutia zruší a sťažovateľke prizná náhradu trov konania.

7. Sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020 a uznesenia krajského súdu č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti. Sťažovateľka zastáva názor, že sú splnené všetky podmienky na odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí a bez odkladu vykonateľnosti by bola ochrana porušených práv sťažovateľky iba iluzórna.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Predpisom o konaní pred ústavným súdom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 42 ods. 1 zákona o ústavnom súde podanie, ktorým sa začína konanie pred ústavným súdom, je návrhom na začatie konania. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je návrh fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde

na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

14. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

18. Podľa čl. 1 dohovoru každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

19. Podľa § 343 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

20. Podľa § 344 CSP ustanovenia o neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie.

21. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00,

I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

22. Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými či právnymi omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (m. m. I. ÚS 17/01).

23. Ústavný súd už judikoval, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemá a ani nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument sťažovateľa, ale iba na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa v rámci konania o opravnom prostriedku preskúmavalo (napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011, II. ÚS 127/07). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia totiž neznamená, že všeobecný súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

24. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

25. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04)

26. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu ako súčasti práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku, rozhodnutie ESLP z 9. 12. 1994, § 29; Hiro Balani proti Španielsku, rozhodnutie z 9. 12. 1994; Georgiadis proti Grécku, rozhodnutie z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku, rozhodnutie z 19. 2. 1998).

27. Vzhľadom na to, že sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd, vychádzajúc zo svojej ustálenej judikatúry, podčiarkuje, že na základné právo na súdnu ochranu zásadne nazerá ako na právo „výsledkové“, to znamená, že posudzuje, či požiadavkám vyplývajúcim z obsahu tohto základného práva zodpovedá súdny proces ako celok, pričom skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

28. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská,

na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

29. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (m. m. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).

30. Právo na prístup k súdu je nevyhnutnou, imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces a tvorí jeho esenciálny prvok (nález sp. zn. III. ÚS 875/2016 a rozsudok ESĽP vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, body 35 – 36). Právo na prístup k súdu však nemá absolútny charakter a môže podliehať obmedzeniam zo strany štátu. Pri stanovení obmedzení požíva štát určitú mieru voľnej úvahy (margin of appreciation). Právo na prístup k súdu nemožno obmedziť takým spôsobom alebo do takej miery, že to naruší samotnú podstatu daného práva. Obmedzenie práva na prístup k súdu nebude v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z čl. 6 ods. 1 dohovoru v prípade, že nesleduje legitímny cieľ, a ani v prípade, že medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom nie je primeraný vzťah proporcionality (Gréckokatolícka farnosť Lupeni a iní proti Rumunsku, sťažnosť č. 76943/11, rozsudok z 29. 11. 2016, § 89). Do úvahy je potrebné vziať aj ďalšie faktory a medzi nimi (podľa okolností prejednávanych vecí) je to predovšetkým predvídateľnosť a nadmerný formalizmus obmedzenia (Garzičić proti Čiernej Hore, sťažnosť č. 17931/07, rozsudok z 21. 9. 2010, § 30 – § 32; Hasan Tunç a iní proti Turecku, sťažnosť č. 19074/05, rozsudok z 31. 1. 2017, § 30 – § 34). Okolnosť predvídateľnosti obmedzenia v prístupe k súdu

je splnená, ak je vnútroštátna súdna prax jednotná a aplikácia takejto praxe konzistentná (Levages Prestations Services proti Francúzsku, sťažnosť č. 21920/93, rozsudok z 23. 10. 1996, § 42).

31. Pri posúdení toho, či rozhodovanie vnútroštátnych súdov je zaťažené prílišným či nadmerným formalizmom, bude nevyhnutné prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, pričom k porušeniu práva na prístup k súdu dôjde v prípade, že stanovené pravidlo prestane slúžiť cieľu právnej istoty a riadnemu výkonu spravodlivosti a stane sa z neho bariéra znemožňujúca strane sporu prejednať jej spor meritórne pred príslušným súdom (Kart proti Turecku, sťažnosť č. 8917/05, rozsudok Veľkej komory z 3. 12. 2009, § 79 *in fine*).

32. Princíp rovnosti účastníkov konania (resp. strán v spore) tvorí základný definičný prvok práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a aj nevyhnutnú súčasť každého právneho štátu, ktorý sa k tomuto princípu hlási prostredníctvom čl. 1 ods. 1 ústavy. Rovnosť účastníkov konania súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že všetci účastníci civilného konania majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 35/02, II. ÚS 121/02, II. ÚS 135/05, IV. ÚS 126/09). Citované ustanovenie ústavy teda zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého, či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania.

33. Rovnosť strán v civilnom konaní je v judikatúre ESLP vyjadriteľná princípom rovnosti zbraní, ktorý tvorí prvok spravodlivého súdneho konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivé súdne konanie preto v kontexte princípu rovnosti zbraní zabezpečuje, aby každá strana sporu mala možnosť hájiť si svoju vec pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane (napr. De Haes

a Gijssels proti Belgicku, rozsudok z 24. 2. 1997, sťažnosť č. 19983/92, § 53 alebo Ankerl proti Švajčiarsku, rozsudok z 23. 10. 1996, sťažnosť č. 17748/91, § 38).

34. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Základom interpretácie a aplikácie každej právnej normy v materiálnom právnom štáte je určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácia jej obsahu (m. m. II. ÚS 171/05). Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti všeobecných súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a s účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom uprednostniť výklad e racione legis. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07). Ústavne konformný výklad je príslušný orgán

verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu k všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

35. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

36. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

37. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnuté rozhodnutia sú arbitrárne a svojvoľné, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Podľa sťažovateľky sa okresný súd a krajský súd v napadnutých rozhodnutiach nedostatočne vysporiadali s otázkou existencie dôvodov pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020

38. Pokiaľ ide o uznesenie okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020, preskúmaniu ústavnosti tohto rozhodnutia ústavným súdom bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (III. ÚS 5/05).

39. Vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020 bol takýmto súdom krajský súd, ktorý napadnuté uznesenie okresného súdu preskúmal na základe odvolania sťažovateľky. Krajský súd rozhodol uznesením

č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020, ktorým uznesenie okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020 potvrdil.

40. V časti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020

41. Krajský súd uznesením č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020 o nariadení zabezpečovacieho opatrenia potvrdil.

42. Ústavný súd konštatuje, že jeho úlohou v tomto konaní bolo posúdiť, či krajský súd uznesením č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol o námietkach sťažovateľky uvedených v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020.

43. V relevantných častiach uznesenia č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 krajský súd predovšetkým uviedol:

„10. Cieľom zabezpečovacieho opatrenia je posilnenie postavenia veriteľa (žalobkyne), a to zriadením záložného práva na špecifikovaný majetok dlžníka (žalovanej) na zabezpečenie jeho pohľadávky, ktorá by mohla byť neskôr judikovaná, s cieľom, aby sa zamedzilo alebo zredukovalo možné nebezpečenstvo uspokojenia pohľadávky veriteľa. Súd môže teda na návrh zriadiť záložné právo, ktoré má povahu riadneho záložného práva. V prípade plurality záložných práv na predmete záložného práva garantuje záložnému veriteľovi relevantné poradie podľa dňa jeho vzniku. Prostredníctvom nariadenia zabezpečovacieho opatrenia získa veriteľ postavenie záložného veriteľa a bude môcť pristúpiť k výkonu záložného práva na uspokojenie judikovanej pohľadávky v exekučnom konaní v súlade s § 343 ods. 3 C. s. p. aj napriek existencii skoršieho záložného práva.

14. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav tak, ako je uvedený v jeho rozhodnutí (pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou tvrdeného nároku), ktorý podľa názoru odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho správny právny záver vo veci (o potrebe považovať návrh žalobkyne na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia za dôvodný pre osvedčenie potreby dočasnej úpravy pomerov strán a obavy ohrozenia exekúcie spôsobom navrhovaným žalobkyňou) s poukazom na § 387 ods. 2 C. s. p., odvolací súd odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného uznesenia. Aj odvolací súd dospel k záveru, že po oboznámení sa so skutkovými tvrdeniami a dôvodmi uvedenými v návrhu žalobkyne na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a predloženými listinnými dôkazmi k návrhu (podľa § 329 ods. 2 C. s. p. pre zabezpečovacie opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie) bolo potrebné prijať záver o osvedčení základných skutočností potrebných pre záver súdu o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov strán, ako aj o dôvodnej obave z ohrozenia exekúcie, ako základných predpokladov za splnenia ktorých môže súd nariadiť zabezpečovacie opatrenie.“

44. K aplikovateľnosti záruk obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 dohovoru sa ústavný súd už viackrát vyjadril s tým, že s prihliadnutím na predmet konania o ústavnej sťažnosti (udržateľnosť rozhodnutia všeobecného súdu vo veci nariadeného neodkladného opatrenia a v kontexte aj zabezpečovacieho opatrenia) považuje za nevyhnutné vyjadriť sa

k aplikovateľnosti záruk obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 dohovoru v konkrétnych okolnostiach prejednávanej veci. Ústavným súdom už bolo opakovane judikované, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (predtým podľa Občianskeho súdneho poriadku tiež predbežného opatrenia) a zabezpečovacieho opatrenia v súdnom konaní možno považovať predovšetkým za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 222/04, II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00, I. ÚS 46/00). V súlade s judikatúrou ESLP nie každým neodkladným opatrením sa rozhoduje o právach a záväzkoch občianskej povahy. Aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru je pritom závislá od splnenia určitých podmienok. Po prvé, právo, ktoré je predmetom hlavného konania i konania o nariadení neodkladného opatrenia musí byť právom občianskym v autonómnom význame tohto pojmu. Po druhé, nevyhnutné je skúmať povahu neodkladného opatrenia, jeho cieľ, účel a dopad na predmetné právo. Vo všetkých prípadoch, keď možno považovať za preukázané, že neodkladným opatrením bolo fakticky rozhodnuté o občianskom práve alebo záväzku bez ohľadu na dĺžku jeho trvania, je čl. 6 dohovoru použiteľný (rozsudok veľkého senátu z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06, § 84 – § 85).

45. V prejednávanej veci nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam zasahuje do postavenia sťažovateľky (ako žalovanej) v rozsahu, ktorým sa obmedzuje jej možnosť nakladať s založenými nehnuteľnosťami, ktoré pokrývajú zabezpečenú pohľadávku veriteľa. Ide teda o oblasť upravenú normami súkromného práva, ktorá vo svojej podstate súvisí s výkonom podnikateľskej činnosti sťažovateľky ako obchodnej spoločnosti. Vzhľadom na konkrétne okolnosti veci ide nepochybne o oblasť spadajúcu pod výraz práva a záväzky občianskej povahy, a preto nie je aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru v tejto veci vylúčená (k tomu bližšie pozri m. m. IV. ÚS 213/2020, IV. ÚS 165/2020, IV. ÚS 259/2020).

46. Ústavný súd konštatuje, že inštitút „zabezpečovacieho opatrenia“ po rekonštrukcii civilného práva procesného s účinnosťou od 1. júla 2016 zaviedol Civilný sporový poriadok. Jeho účel vymedzuje § 343 ods. 1 CSP, podľa ktorého zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo iných majetkových hodnotách

dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, jeho dôsledky a spôsob zániku upravuje primerane § 324 a nasl. CSP (ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladnom opatrení). Prostredníctvom nariadenia zabezpečovacieho opatrenia získa veriteľ postavenie záložného veriteľa a bude môcť pristúpiť k výkonu záložného práva na uspokojenie judikovanej pohľadávky v exekučnom konaní (III. ÚS 18/2020).

47. Zabezpečovacie opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého cieľom je posilnenie postavenia veriteľa, a to zriadením záložného práva na špecifikovaný majetok dlžníka na zabezpečenie jeho pohľadávky, ktorá by mohla byť neskôr judikovaná alebo už bola judikovaná, s cieľom, aby sa zamedzilo alebo zredukovalo možné nebezpečenstvo neuspokojenia pohľadávky veriteľa (ŠTEVČEK, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. 2016, s. 1155.).

48. Zo zákonnej formulácie § 343 ods. 1 CSP vyplývajú štyri základné predpoklady pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, a to: zabezpečovacie opatrenie možno nariadiť len na návrh, musí existovať spôsobilý predmet záložného práva, ktorým môžu byť veci, práva a iné majetkové hodnoty, zriadenie záložného práva prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia musí zabezpečovať peňažnú pohľadávku a musí existovať obava z budúceho zmarenia exekúcie. Z § 343 ods. 1 CSP vyplýva, že zabezpečovacie opatrenie môže slúžiť len na zabezpečenie peňažnej pohľadávky. Z formulácie tejto podmienky možno *a contrario* vyvodiť, že zabezpečovacie opatrenie nemožno nariadiť s cieľom zabezpečenia nepeňažného nároku. Zabezpečovacie opatrenie tiež nebude prichádzať do úvahy v prípadoch, keď predmetom konania je napríklad určenie vlastníckeho práva alebo iný určovací nárok (II. ÚS 43/2018).

49. Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

50. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením, veľmi zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú neodkladné opatrenia, a to nielen preto, lebo nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, lebo ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09, IV. ÚS 282/2018, IV. ÚS 13/2020).

51. Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. IV. ÚS 282/2019, IV. ÚS 12/2018, IV. ÚS 259/2020).

52. Ústavný súd podotýka, že nespúšťa zo zreteľa rozdielnosť bývalej právnej úpravy predbežných opatrení a súčasnej právnej úpravy neodkladných opatrení, najmä oslabenie dočasnosti a provizórnosti neodkladného opatrenia, keďže jeho vydanie nemusí obligatórne nadväzovať na konanie vo veci samej (IV. ÚS 282/2018). Vzhľadom na to, že podľa § 344 CSP ustanovenia o neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie, uvedené závery analogicky platia aj pre zabezpečovacie opatrenia.

53. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie

neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (m. m. IV. ÚS 136/2014). Je potrebné mať na zreteli, že účelom zabezpečovacieho opatrenia je dočasná úprava práv a povinností strán sporu, ktorá neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej. Všeobecný súd zabezpečovacím opatrením dočasne a predbežne upravuje pomery strán sporu, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania takého opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje (m. m. IV. ÚS 257/2010).

54. Ústavný súd konštatuje, že pred nariadením zabezpečovacieho opatrenia nemusí všeobecný súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Avšak je nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o potrebe nariadenia zabezpečovacieho opatrenia.

55. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a doplnil ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

56. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobkyňa osvedčila, že bez nariadenia zabezpečovacieho opatrenia by bola prípadná budúca exekúcia smerujúca proti sťažovateľke ohrozená, pričom obava, že exekúcia bude ohrozená, bola reálna a bezprostredne hrozila, keďže sťažovateľka nehnuteľnosti špecifikované vo výroku nariadeného zabezpečovacieho opatrenia ponúkala na predaj (ponuka zverejnená na internete na adrese <<https://www.nehnuteľnosti.sk/3796048/exkluzivna-ponuka-krasny-ranc-pri-nitre-na-predaj>>). Z uvedeného vyplýva, že bola osvedčená dôvodná obava, že by prípadný výkon rozhodnutia mohol byť ohrozený, pretože takéto konanie sťažovateľky by mohlo nepriaznivo ovplyvniť jej majetkové pomery a v prípade úspechu žalobkyne vo veci samej aj uspokojenie jej pohľadávky.

57. Z rozhodnutia krajského súdu č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 vyplýva, že pred nariadením zabezpečovacieho opatrenia okresný súd zvážil, či zásah do práv sťažovateľky je primeraný osvedčenému porušeniu práv a právom chránených záujmov, teda v rámci napadnutého rozhodnutia zvážil zásadu primeranosti (proporcionality). Pokiaľ ide o majetok, na ktorý sa vzťahuje zabezpečovacie opatrenie, okresný súd zohľadnil uvedenú zásadu primeranosti zásahov do majetkových pomerov sťažovateľky, a to aj vo vzťahu k pohľadávke, na zabezpečenie ktorej bolo zabezpečovacie opatrenie nariadené, keďže nariadením zabezpečovacieho opatrenia sa nepostihuje celý majetok sťažovateľky, ale záložné právo bolo zriadené len na časť jej majetku v rozsahu, ktorý slúži na zabezpečenie žalovanej pohľadávky. Nariadené zabezpečovacie opatrenie nebráni sťažovateľke v užívaní predmetných nehnuteľností. Zriadenie sudcovského záložného práva nebráni samotnému predaju nehnuteľností, na ktoré sa zabezpečovacie opatrenie vzťahuje, na účely získania peňažných prostriedkov potrebných na vyplatenie žalobkyne.

58. Skutočnosť, že bolo nariadené zabezpečovacie opatrenie, neprejudikuje konečné rozhodnutie všeobecného súdu a v konaní vo veci samej môže súd na základe riadne vykonaného dokazovania rozhodnúť aj inak (môže žalobu o zaplatenie peňažnej sumy aj zamietnuť). Do právomoci všeobecného súdu patrí aj zaoberať sa námietkami a vyhodnotiť námietky sťažovateľky (alebo žalobkyne) týkajúce sa právneho dôvodu poskytnutia finančných prostriedkov (zmluva o pôžičke, zmluva o združení, bezdôvodné obohatenie) až v konaní vo veci samej.

IV.

Záver

59. Vychádzajúc predovšetkým z už uvedeného posúdenia veci (čl. III.2 tohto odôvodnenia), ústavný súd zastáva názor, že krajský súd sa v uznesení č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s argumentáciou sťažovateľky uvedenou v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020 týkajúcou sa námietky neexistencie dôvodov pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Právny názor vyslovený krajským

súdom v uznesení č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 má aj podľa ústavného súdu racionálny základ a je preto legitímny a z ústavného hľadiska akceptovateľný.

60. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu je primerané skutočnosti, že ide o odôvodnenie rozhodnutia predbežnej povahy o zabezpečovacom opatrení, navyše je vnútorne konzistentné a zrozumiteľné, pričom reaguje na všetky skutočnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov pre vydanie zabezpečovacieho opatrenia. Je vecou všeobecných súdov, aby vyhodnotili splnenie zákonných podmienok pre zriadenie sudcovského záložného práva, preto ústavný súd zásadne nie je oprávnený zasahovať do právneho názoru všeobecného súdu alebo ho nahrádzať svojím uvážením (m. m. II. ÚS 741/2017). Krajský súd však dostatočne ozrejmil myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k vydaniu napadnutého rozhodnutia, a preto jeho závery vyslovené v danej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ale ako také, ktoré v posudzovanom prípade sú v súlade s obsahom základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

61. Krajský súd sa s argumentáciou sťažovateľky nestotožnil, a preto uznesením č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu č. k. 38 C 58/2019-56 zo 6. mája 2020 o nariadení zabezpečovacieho opatrenia potvrdil. Vzhľadom na uvedené napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020 nemožno považovať za zjavne neodôvodnené či arbitrárne, a preto neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd svojím rozhodnutím do napadnutého rozhodnutia krajského súdu zasahoval, pretože jeho odôvodnenie nesignalizuje takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by

po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladala dôvod na vyslovenie ich porušenia.

62. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 26 Co 79/2020-87 z 5. októbra 2020, odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

63. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu a priznanie náhrady trov konania). Z uvedeného dôvodu neprichádzal do úvahy ani odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2021

Libor Duľa
predseda senátu